

UNDERVISNING PÅ HOVEDFORLØBET

IKT ✓

TRANSFER ✓

DIFFERENTIERING ✓

Diplomuddannelsen i
Erhvervspædagogik
på Metropol

Opgavetype: Case-
opgave.

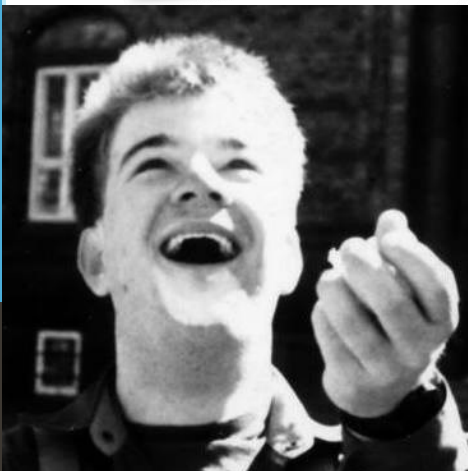
Vejleder:
Hanne Søgaard

Titel: 'Undervisning på
Hovedforløbet: IKT,
transfer og differentie-
ring'.

Opgaven må gerne
udlånes.

Digitale teknologier,
modul nr.:
dep161118461

Ordoptælling	
Statistik:	
Sider	16
Ord	3.676
Tegn (uden mellemrum)	20.029
Tegn (med mellemrum)	23.548
Afsnit	154
Linjer	345
☐ Medtag tekstboks, fodnoter og slutnoter	
Luk	

Anders Klostermann Hansen

Ina Sanne Larsen

Birgitte Fisker

2016

Indhold

INTRODUKTION & CASE	3
Politiske sigtelinjer og teknologiudvikling i kontorfaget	4
Opfattelser af læring - hvor er vi lige nu?	4
Læring der rykker	5
HVORFOR TRANSFER?	7
Hvad siger forskningen om transfer?	7
Tanker omkring transfer i forhold til vores praksis	9
HVORFOR HAR VI ET BEHOV FOR UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING?	10
Hvad siger forskningen om undervisningsdifferentiering?	11
Svejgaard	11
Knudsen og Larsen 2012	11
HVORDAN FUNGERER VORES PRAKSIS?	12
Generelt om vores pædagogiske og faglige afsæt	13
Pædagogisk afsæt	14
Fagfagligt afsæt	14
Didaktik og teknologi i læringselementer	14
Læringselement: Kommunikation - vælg rigtigt	15
Didaktiske og teknologiske valg	15
Læringselement: Fra mundtlige beskeder til skriftlige beskeder	16
Didaktiske valg og valg af IKT	16
Læringselement: Møder fra start til slut	17
Didaktiske valg og valg af IKT	17
KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING	18
FIGURLISTE	19
KILDER	20

BILAG:

- Bilag 1: Caseoplæg til faget 'Den administrative medarbejder'
- Bilag 2: Caseoplæg til faget 'Logistik'

Hovedforløbet

Introduktion & case

Vi underviser på Hovedforløbet på Køge Handelsskole på kontor med speciale i administration. Vi underviser i fag, som typisk varer en uge¹.

Sammen med erhvervsuddannelsesreformen i august 2015, fik Hovedforløbet en ny bekendtgørelse med større fokus på praksisnær undervisning og et helt nyt fagligt indhold.

Vores elever skal som minimum have 4 ugers bundne fag og mellem 2 og 7 valgfri specialefag. Vi udbyder pt. 12 forskellige. Vi underviser omkring 250 til 300 elever hvert år. Når eleverne er på skoleophold, er det ikke sikkert, de kender de andre - klassefællesskabet er noget, der opstår fra uge til uge.

Hovedforløbselever er ikke længere 'kun' grundforløbselever, men de er heller ikke rigtige kursister/kunder i vores kursuscenter. Ikke desto mindre forventer de, at det, de skal lære i skolen, umiddelbart kan anvendes på virksomheden. Nogle elever møder ind med en forventning om, at det er 4. år på HHX. Andre, at det her er spild af tid, fordi de allerede har en HHX. Andre igen er usikre på, hvad de egentlig skal med skoleopholdene: Skal de lære noget, de kan gå direkte hjem og bruge, eller skal have fyldt noget mere viden i rygsækken? Der skal være mulighed for transfer, men hvordan?

Vores case tager afsæt i det forhold, at vores elevgruppe har meget forskellige baggrunde, hvad angår stort set alle andre parametre, end at de har opfyldt adgangskravene til vores hovedforløb.

Når vi, som undervisere, både enkeltvis og i teamet planlægger undervisningen, er det vigtigt for os, at eleverne oplever, at læringsmiljø og arbejdsformer på skoleopholdene er med til at skabe motivation. Motivation, som kan understøtte transfer - motivation uanset uddannelsesbaggrund. Desuden er vi alle 3 født nysgerrige og synes, at IKT-udviklingen giver os nogle spændende muligheder, som ikke var til stede for 5-10 år siden: Det er blevet nemmere og sjovere.

Vi vil derfor undersøge, hvordan digitale teknologier kan anvendes og understøtte elevernes oplevelse af, at de lærer noget anvendeligt og noget nyt.

Vi gør det primært ud fra begrebet 'transfer' og sekundært ud fra begrebet 'differentiering'.

Når vi i det følgende skriver 'vi', er det os, som lærerteam, der skriver, og ikke et ud af flere teams på afdelingen. Faktisk udgør vi hele afdelingen.

¹ I bilag 1 og 2 har vi vedlagt to eksempler på projektorienterede caseoplæg, som er 'uden overligger'

Hovedforløbet

Politiske sigtelinjer og teknologiudvikling i kontorfaget

Sammen med reformen af erhvervsuddannelserne formulerede forligspartierne en strategi for den digitale erhvervsuddannelse, som indeholder 4 sigtelinjer². En af dem: Kobling mellem skoleforløb og praktikforløb vedrører vores opgave. Sigtelinjen har som forudsætning, at skoler og virksomheder anvender en fælles platform til videndeling. Det gør vi allerede, det hedder Elevplan³. Det er der intet nyt i.

Det ændrede indhold af kontoruddannelsen med speciale i administration, skal også ses i lyset af den rivende teknologiske udvikling inden for dette fag: Rutineopgaver (f.eks. bankafstemninger, bilagsregistrering og mange former for sagsbehandling) forsvinder. Nu er jobindholdet i højere grad kvalitetskontrol, koordinering og planlægning af workflowet i administrationen og virksomhedens øvrige funktioner. Det går stærkt, kan vi bl.a. se i elevernes fagprøver. Og ikke mindst: Vores elever skal kunne manøvrere ift. det grænseløse arbejde og virksomhedernes brug af mange forskellige kommunikationsplatforme.

Opfattelser af læring - hvor er vi lige nu?

Tilsammen repræsenterer vi mange års erfaring i handelsskoleverdenen, og de fleste af de læringssyn, som Larsen 2012 nævner side 52, har vi faktisk prøvet, arbejdet med eller bare ventet på gik over.

Projektpædagogikken kommer til kort, fordi tiden til at lære noget, hele tiden bliver kortere. Ikke helt tilfældigt, at begrebet 'flipped learning' er kommet i vælten. De mange læringsstile er aldrig rigtig slået igennem på Køge Handelsskole, men hele tankegangen om målstyring var faktisk det, der lå bag Køge-forsøget⁴ og dermed reform 2000. Det er ikke noget tilfælde, at dette storstilede forsøg på differentiering startede lige der: KIT-databasen blev opfundet, og Elevplan så dagens lys.

'Ansvar for egen læring' har vi også beskæftiget os med, men der er blevet stille omkring dette begreb. Nu hedder det talentforløb og målstyring - konkurrencestaten har ikke levet forgæves.

Den traditionelle læringsforståelse bygger på, at der er et pensum, som eleven skal tilegne sig. Hvis læreren kan sit kram, så skal det nok lykkes, men det er mindst 10 år, siden begrebet 'pensum' i form af et antal normalsider eller lærebøger forsvandt fra erhvervsskoleloven.

En mere moderne - og i vores øjne anvendelig - læringsforståelse bygger på, at viden er 'noget', der konstrueres og fornys. Det kan så både være i praksisfællesskaber, i et klasselokale eller i en arbejdsgruppe på en skoleperiode. Læringen kan være formel (den officielle dagsorden og lærerens plan), eller den kan være uformel og opstå lige pludselig, hvis eleverne kommer i flowtilstand/læringsglemsel⁵, altså arbejder koncentreret og bliver så opslugt af en aktivitet, at aktiviteten (opgaven) bliver et mål i sig selv. Motivationen kommer i top, og der opstår basis for progression: Læring, der rykker!

² Strategi for den digitale erhvervsuddannelse 2015

³ Fisker 2005

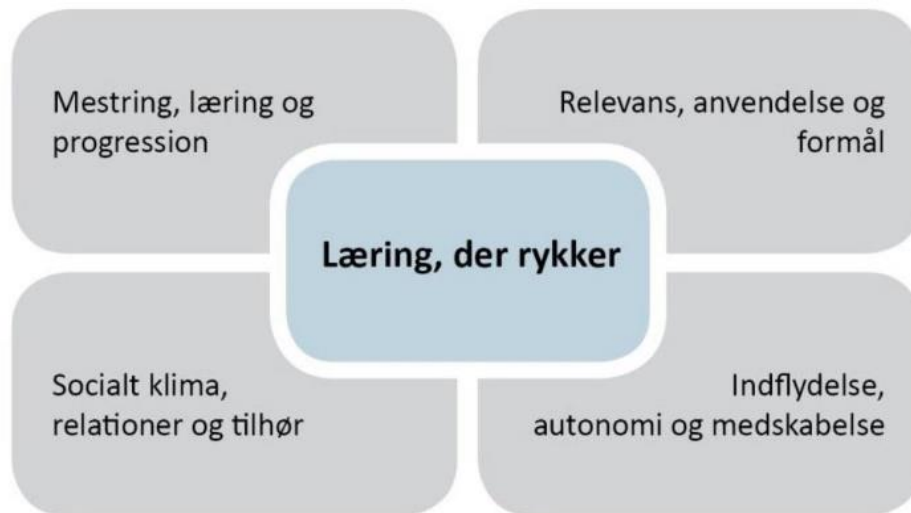
⁴ Kristensen og Hansen 1999 samt Andersson, John; Andresen, Hanne m.fl. 1998

⁵ Center for ungdomsforskning 2014 samt Lene Tanggaard

Hovedforløbet

Læring der rykker

I en undersøgelse⁶ af, hvad der motiverer unge på erhvervsuddannelserne, når forfatterne frem til følgende model for, hvordan læring kan rykke:

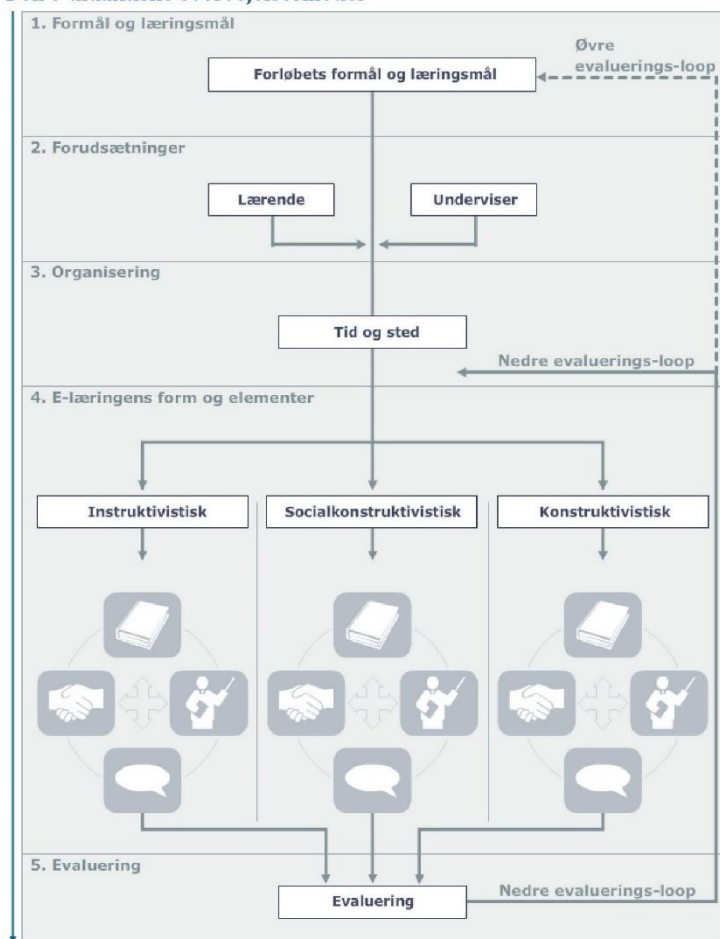

Figur 1: Fire faktorer, der fremmer motivation og læring

Vi er enige i indholdet i de 4 kasser. Hvis vi kombinerer dem med Illeris⁷ læringstrekant (indhold - drivkraft - samspil plus det omgivende samfund), får vi et pædagogisk grundlag for vores didaktiske valg. Desuden vil vores didaktiske valg afhænge af, hvordan vi stilladserer vores elever - altså møder dem dér, hvor de er.

Figur 2⁸ er oprindeligt udviklet som støtte til undervisere, der skal udvikle fjernundervisning. Derfor er der faktisk ikke så meget nyt i den: Det ligner meget en helt traditionel og fornuftig didaktisk model. Vi synes, den er god, fordi den understreger, at når vi har et formål, så vil al efterfølgende planlægning også indeholde valg af teknologi - også når vi sidder præcis en halv meter fra eleven. Andre modeller⁹: Lægger

Den e-didaktiske overvejselsesmodel

Figur 2: Den e-didaktiske overvejselsesmodel

⁶ Center for ungdomsforskning 2014

⁷ Illeris 2006

⁸ Pasgaard 2010

⁹ Gynther 2010 side 86

Hovedforløbet

mere vægt på, at Web 2.0 ændrer rammerne for, hvad der kan foregå i klasselokalet og hvilke arbejdsformer, vi kan vælge.

Som ovenfor nævnt: Vekselluddannelse indeholder optimalt stor transfer - herom i det følgende.

Hovedforløbet

Hvorfor transfer?

Transfer er et vigtigt begreb for os, fordi vores elever pendler mellem en arbejdsplads og relative korte skoleophold på Hovedforløbet. Som vi har været inde på ovenfor: Transfer skaber motivation, men motivation skaber også transfer.

Optimalt understøtter læringen i skolen og praktikken hinanden, men som skole kan vi selvsagt ikke gøre så meget ved praktikpladsens holdning til læring og udvikling. Dog kan vi godt kigge på, hvordan vi kan anvende begrebet transfer til at gå vores egen praksis efter i sømmene.

Det er vores mål, at eleverne opnår størst mulig transfer, både fra skoleophold til deres praktik, men også fra deres praktik til skoleophold.

Figur 3: Transfer går begge veje

Hvad siger forskningen om transfer?

Hvordan skal vi tilrettelægge undervisningen så, det der læres bedst muligt kan oversættes? Det undrer også andre... *hvordan uddannelsen kan fremme den fortsatte læring på arbejdspladsen?*¹⁰ Wahlgren siger også, at transfer skal foregå begge veje. Det omvendte transfer-problem handler om, hvordan vi, som undervisere, anvender elevernes realkompetencer i undervisningen, og hvordan vi bygger videre på den enkelte elevs realkompetence¹⁰.

Oversættelsesprocesser er nødvendige for overførsel og anvendelse af viden i nye situationer. Underviser må kende mulighederne og begrænsningerne¹¹.

Det stemmer overens med vores oplevelser, at eleverne har udfordringer med denne 'oversættelse'.

De teoretiske modeller for transfer mellem undervisning og arbejdsplads omfatter faktorer, der knytter sig til¹²

- **Eleven:** Vigtigste faktorer for transfer er motivation samt nytteværdien af det lærte. Medinddragelse i en eller anden form kan øge motivationen ved at tilpasse undervisningen til deltagerens forventninger ift. anvendelse i praksis
- **Undervisningen:**
 - Man skal have lært det, der skal anvendes på et vist niveau. Jo bedre eleven mestrer fagets mål, jo større positiv effekt på transfer
 - En anden forudsætning er, at undervisningen indholdsmæssigt og metodisk forholder sig til anvendelsessituationen. Jo mere anvendelsestræning i undervisningen, jo større transfer

¹⁰ Wahlgren 2009 s 9

¹¹ Wahlgren 2009 s 10

¹² Wahlgren 2009 s 9 ff

Hovedforløbet

- **Praktikken:** At den lærende kan anvende det lærte, og der må heller ikke gå for lang tid, inden det anvendes. Der bør være et understøttende arbejdsmiljø. Virksomhedskultur, om man vil

Transfer bliver delt op i 'nær transfer' og 'fjern transfer'.

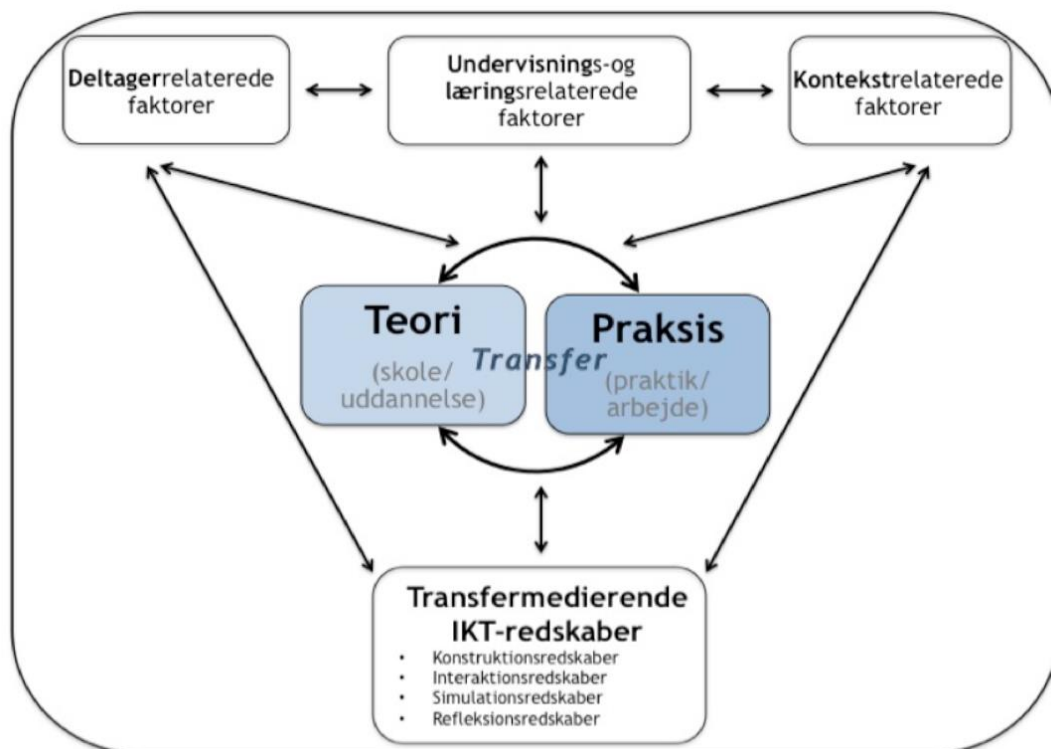
- **Nær Transfer:** Stor parallelitet mellem det lærte og anvendelsessituationen
- **Fjern Transfer:** Det lærte kan bruges i nye og andre sammenhænge

Følgende faktorer øger sandsynligheden for nær transfer: Indholdet reflekterer arbejdspladsen, præcisering og afgrænsning af, hvor det skal bruges på arbejdspladsen m.v.

Om fjern transfer: Eleven skal øve sig i at anvende det lærte i forskellige kontekster og i nye praktiske eksempler samt diskutere og anvende læringen i situationer, som eleven selv vælger.

I *Ikt og Transfer i EUD #1* har forfatterne udarbejdet denne model, der opsummerer, de centrale elementer, som kan understøtte forskellige IKT-baserede værktøjer.

Modellen skelner dog ikke mellem Nær og Fjern transfer.

Figur 4: Centrale elementer i transferprocesser

Hovedforløbet

Tanker omkring transfer i forhold til vores praksis

Både Nær og Fjern transfer er relevant ift. vores elever f.eks.

- **Nær:** Eleverne lærer at lave en mailsignatur, et trick, som de umiddelbart kan tage med tilbage til praktikken og lave – det kan faktisk skabe stor motivation
- **Fjern:** Eleverne lærer teorien bag kvalitetssikring. Denne viden skal oversættes, før eleven kan anvende den i egen praksis

Opgaverne, eleverne arbejder med, skal være praksisnære¹³ eller autentiske¹⁴. Vi vælger, at de to begreber dækker det samme. Eleverne skal se, at erfaring og viden fra praktikken kan anvendes i opgaveløsning, og eleverne skal trænes i at anvende konkrete eksempler fra praktikken, når de arbejder med opgaver.

¹³ Ikt og Transfer i EUD #1

¹⁴ Talentvejen 2013 side 17

Hovedforløbet

Hvorfor har vi et behov for undervisningsdifferentiering?

Vi er styret af, at der er faste rammer ift. det, eleverne skal opnå, og den tid, vi har til rådighed.

Det er forskelligt, hvor lang tid vores elever er om at lære det, de skal. Vi har udarbejdet Figur 5, der viser dette.

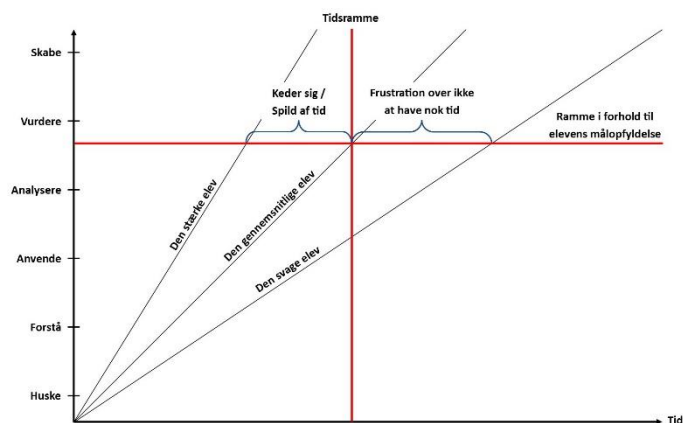
Den lodrette røde linje illustrerer den tid, vi har til rådighed på et skoleophold (x-aksen). Y-aksen viser Blooms taksonomiske niveauer. Den røde vandrette linje viser det taksonomiske niveau for fagets mål.

De tre skrå linjer illustrerer elevernes evner. Den linje, som er mest stejl, viser en stærk elev, og den linje, som er mindst stejl, viser en svag elev.

Figuren viser, at de dygtigste elever når de faglige mål, før undervisningstiden er gået. Gennemsnitseleven når målene inden for den undervisningstid, som er til rådighed, mens den mindre dygtige elev skal bruge længere tid på at nå de samme faglige mål.

Figur 6 viser netop det, som vi, som undervisere, oplever på skoleopholdene:

- De dygtigste elever begynder at kede sig og føler, at de spilder deres tid, fordi de er hurtige til at lære
- De svage elever bliver frustrerede over ikke at have den fornødne tid til at lære det, de skal

Figur 5: Eleverne opnår målet på forskelligt tidspunkt

Figur 6: Det betyder eleverne ikke alle har gode oplevelser

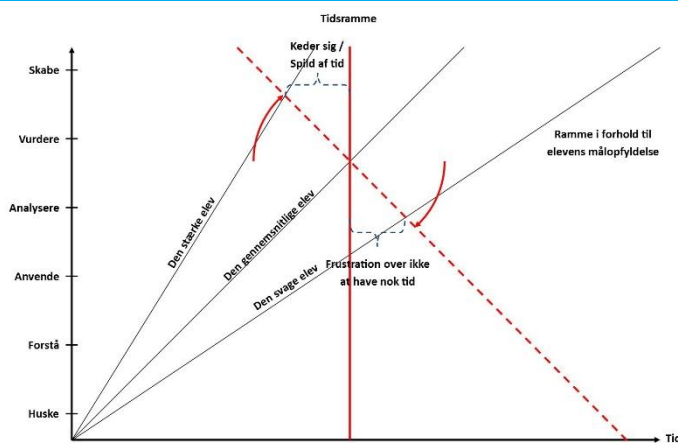
Vores udgangspunkt er, at vi er optaget af transfer¹⁵. Derfor tager vi afsæt i, at vores elever ikke er ens, og derfor forholder vi os til, hvordan vi kan undervisningsdifferentiere.

¹⁵ Se afsnit om "Tanker omkring transfer i forhold til vores praksis"

Hovedforløbet

Ved at tippe den vandrette røde linje, ser det ud som om, at vi kan fastholde elevernes motivation ved at stille højere taksonomiske krav til de dygtigste og lavere taksonomiske krav til de knap så dygtige. Dette er vist på Figur 7.

Vi har et behov for undervisningsdifferentiering for, at vores elever opnår så meget transfer som overhovedet muligt. Det vil vi kigge på det følgende.

Figur 7: Hvordan vi løser det

Hvad siger forskningen om undervisningsdifferentiering?

Vi har kigget på, hvordan andre definerer undervisningsdifferentiering.

Svejgaard

Svejgaard 2016 kigger på begrebet ift. talentforløb og kommer frem til 3 former:

- Organisatorisk differentiering: Eleverne deles på forskellige hold, der hver især er mere homogene
- Niveaudeling: Eleverne går på samme hold, men skal opnå forskellige mål. Eleverne ved, hvilket niveau de skal opnå
- Undervisningsdifferentiering: Hvor eleverne får forskellige opgaver ud fra deres niveau

Af praktiske og pædagogiske årsager deler vi ikke eleverne på flere hold. Vores elever har alle de samme mål, som de skal opnå. Vi bruger ikke undervisningsdifferentiering ift. Svejgaard.

Knudsen og Larsen 2012

Knudsen 2012 og Larsen 2012 henviser begge til Kristensen 2007, der har følgende definition:

”Et princip for undervisning, hvor man tager udgangspunkt i elevernes forskellige forudsætninger, potentialer, behov og interesser for i et samarbejde at udnytte denne forskellighed til at realisere såvel fælles som individuelle mål”.

Det er en bred definition, og enhver køreskole kan leve op til den. Med al respekt for køreskoler, så gør vi noget andet.

Hovedforløbet

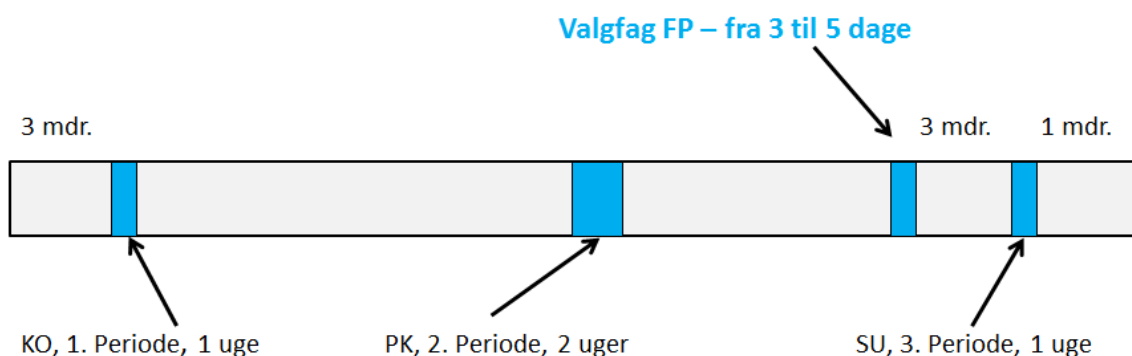
Hvordan fungerer vores praksis?

Elever med en uddannelsesaftale på Kontor med speciale i administration, skal have 4 ugers bunden specialefagsundervisning, som er fordelt på 3 fag:

- Kommunikation
- Optimering af arbejdsprocesser
- Projektadministration

Vi har besluttet, at undervisningen skal foregå i 3 skoleperioder.

De tre fag er fordelt ud over alle skoleperioderne. Vi planlægger læringsaktiviteterne didaktisk ved at opdele fagets målpinde i læringsselementer, altså 'klumper', som giver mening for eleven.

Figur 8: Opbygningen uddannelsen kontor med specialet administration

Som noget nyt, har vi beskrevet, hvad eleven kan forvente at kunne efter dette læringsselement, altså hvad læringsmålet består i.

F.eks. beskriver vi indholdet, dvs. læringsaktiviteten på første uge:

“Vi fokuserer på, hvordan virksomheden kan udnytte forskellige kommunikationskanaler internt og eksternt og afprøver nogle af disse platforme.

Undervisningen er tilrettelagt, så der skiftes mellem instruktion, øvelser og diskussion.

Skoleperioden slutter med, at du - alene eller i en gruppe - laver en mindre produktion, som kan opfylde virksomhedens behov for effektiv kommunikation.”

Hovedforløbet

Vi har denne plan for opbygning af ugen:

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Formiddag	Introduktion	Digitale Teknologier	Planlægning af møder	Mundtlige beskeder til skriftlige beskeder	Opgave 'vælg rigtigt'
Eftermiddag	Personlig planlægning			Opgave 'vælg rigtigt'	Opgave 'vælg rigtigt'

Figur 9: Opbygningen af skoleperioden "Kommunikation"

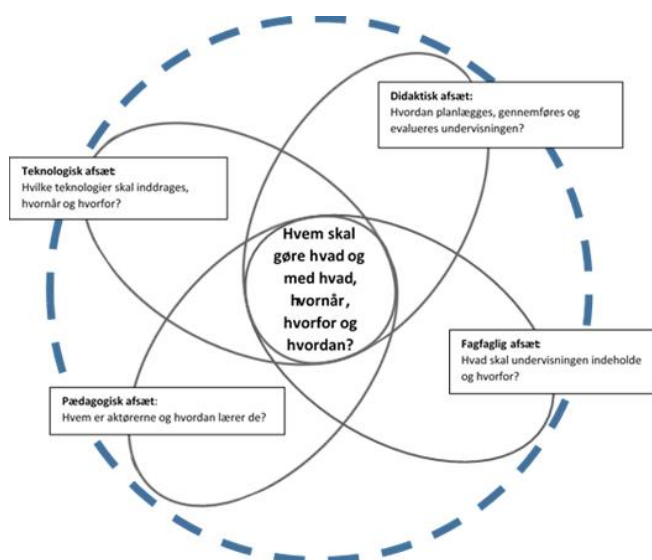
Vi vælger at afsætte 1½ dag til det, vi kalder en case, nemlig et projektorienteret forløb, der styres ud fra en problemliste, vi udformer, fordi vi tror på, at eleverne:

- Ikke kommer til at beherske stoffet på et tilstrækkeligt taksonomisk niveau kun ved at deltage i undervisning og øvelser i første del af ugen
- Ved at arbejde med faget i et projektorienteret forløb, kan se formålet og anvendeligheden
- Skal have lov at bokse med faget i en praksisnær kontekst, ligesom de skal have grundlag for at anvende og vælge mellem alle de kommunikationskanaler, de møder på lærepladsen

Generelt om vores pædagogiske og faglige afsæt

Vi har i undervisningen stiftet bekendtskab med denne model, der viser, at der er fire afsæt, vi skal kigge på i forbindelse med planlægning af undervisningen.

- Pædagogisk afsæt
- Fagfaglig afsæt
- Didaktisk afsæt
- Teknologisk afsæt

Figur 10: H. Sjøgaard, Inspireret af TPACK / tpack.org

Hovedforløbet

Pædagogisk afsæt

Med udgangspunkt i de forrige afsnit er vores pædagogiske afsæt, at vi vil maksimere elevernes transfer og derfor

- Aktivt undervisningsdifferentiere for at sikre elevernes motivation
- Stille opgaver 'uden overligger'
- Bliver lærerens rolle, som underviser, bl.a. at være den formidlende lærer, som leverer instruerende undervisning i et klart defineret, afgrænset og målformuleret emne
- Skal undervisningen også indeholde sekvenser af projektstyret arbejde. Optimalt er det eleven, som udarbejder en problemformulering, men det kan også sagtens være ud fra en problemliste, som læreren har udarbejdet ift. de fagfaglige krav
- Skal eleverne arbejde med stoffet i grupper. Formålet er, at eleverne arbejder sammen i processen om at løse konkrete problemer gennem diskussion og erfaringsudveksling

Fagfagligt afsæt

Er beskrevet i de målpinde, der er tilknyttet det enkelte læringselement. Målpindene er meldt ud via ministeriet og uddannelsesordninger.

I det følgende vil vi kigge lidt på nogle af læringselementerne for at se på, hvordan vi didaktisk kan tilrettelægge undervisningen og hvilke teknologier, det giver mening at inddrage.

Didaktik og teknologi i læringselementer

Vi arbejder ikke med alle læringselementer nedenfor. Derfor en kort omtale af dem, vi udelader:

- Introduktion er introduktion: Eleverne skal høre om uddannelsen, Elevplan, der skal tages billeder og de skal på det trådløse netværk, og ikke mindst: De skal nå at opleve, at her er rart at være
- Personlig planlægning indeholder ikke nødvendigvis IKT - det giver ikke værdi. Tror vi
- Digitale teknologier en ren 'hands-on' dag, hvor eleverne afprøver IKT-værktøjer til kommunikation og videndeling. Målet er også, at de kan vurdere, om/hvad der kan anvendes i deres lærepladser

Hovedforløbet

Læringselement: Kommunikation - vælg rigtigt

Dette Læringselement dækker over et projektorienteret forløb, som varer 1,5 dag:

Materialer og opgaver

Materialer
Opgaver

Beskrivelse

Vi arbejder med kommunikation i forhold til målgruppen, specielt med henblik på kommunikationsmedie og kommunikationskanal. I løbet af læringselementet skal du formidle et emne ved hjælp af et relevant medie, f.eks. video eller billede.

Efter dette læringselement har du fået udvidet værktøjskassen med forskellige kommunikationsmuligheder til brug i virksomheden.

Rediger Lav kopi Tilbage

UVM-fag	Målpinde og Delmålpinde	Periode
Kommunikation niveau Avanceret	3 Eleven kan tale situationsbestemt med kolleger, kunder og andre interessenter, herunder tilpasse sit ordvalg og emnevalg til den professionelle samtale	01-07-16 -
	5 Eleven kan vurdere, hvorvidt det er mest hensigtsmæssigt at kommunikere mundtligt, skriftligt eller digitalt, når eleven formidler en intern besked, en mødeindkaldelse, besked til en kunde, en aftale eller lignende	01-07-16 -

Figur 11: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Kommunikation - Vælg rigtigt"

Didaktiske og teknologiske valg

Didaktisk tænker vi, at eleverne skal have mulighed for at vælge mellem en række forslag til kommunikationsopgaver, som er så bredt formuleret, at de kan passe ind i de fleste af de meget forskellige virksomheder, eleverne kommer fra. Eleverne skal bruge 'den udvidede bollemodel'¹⁶ til at planlægge kommunikationen. Eksemplerne eleverne kan vælge mellem skal være praksisnære:

- Virksomheden skal skifte økonomisystem - informér om hvad og hvornår
- Alle i virksomheden skal til at bruge Outlooks kalender - informér om, hvad det vil betyde
- Virksomheden indfører 3 nye frynsegoder - informér om, hvad det vil betyde
- Virksomheden har fået ny vision og mission - forklar det

De skal aflevere et arbejdsrapport til os, hvor vi kan læse deres argumentation for valg af kommunikationskanal.

Teknologisk skal eleverne have mulighed for at vælge mellem de IKT-værktøjer, de har afprøvet i første del af kurset. Dvs. her sætter vi dem til at være producenter og vælge værktøj ud fra en konkret afgrænset kommunikationsopgave. Det skal være tydeligt, at det ikke er den tekniske og kunstneriske kvalitet, som giver en høj karakter, men derimod valg af kanal(er) sammen med formidlingen af budskabet til modtager.

¹⁶ Kjær 2015 s. 43

Læringselement: Fra mundtlige beskeder til skriftlige beskeder

Vi har beskrevet læringselementet således i Elevplan. Læringselementet varer 3 lektioner.

Materialer og opgaver

Materialer
Opgaver

Beskrivelse

Vi arbejder med skriftlig kommunikation ud fra mundtlige beskeder. Det gør vi for at sætte spot på den store forskel, der er på sproget, når vi bruger det mundtligt, i SMS, i et brev, i en mail mv.

Efter dette læringselement har du afprøvet forskellig sprogbrug og kan nu fremadrettet vælge en hensigtsmæssig sprogbrug i en given situation.

Rediger Lav kopi Tilbage

UVM-fag	Målpinde og Delmålpinde	Periode
Kommunikation niveau Avanceret	2 Eleven kan på baggrund af en mundtlig besked kommunikere et skriftligt budskab og omvendt, herunder omsætte en mundtlig besked fra en kollega til en skriftlig besked til en kunde, hvor eleven omformulerer talesproget til professionelt skriftsprog og med relevant disposition.	01-07-16 -

Figur 12: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Fra mundtlige til skriftlige beskeder"

Didaktiske valg og valg af IKT

Eleverne skal arbejde i grupper af to eller tre med at omsætte en mundtlig besked til en skriftlig. Gruppearbejde, fordi de i fællesskab konstruerer den mindst ringe tekst.

Vi vil starte med at forklare, hvad det er, vi skal i klassefællesskabet og hvorfor.

Vi vil gøre det ved at have korte videoer (YouTube), som eleverne kan finde via en ThingLink, der tager udgangspunkt i et oversigtsbillede af en virksomhed. Et eksempel på en besked kan være: 'Søren fra Digitek har ringet, da varerne ikke er modtaget. Skriv til ham, så han bliver glad igen'. Indledningsvis kan Padlet bruges til at træne eleverne i at blive opmærksomme på, hvilke informationer det er, de har og ikke har.

Når eleverne ser en video (YouTube), bliver opgaven mere autentisk, da det ER en mundtlig besked, der skal omformuleres til skrift. I stedet for at bruge ThingLink, kunne det også gøres med QR-koder på et printet papir. Her kunne eleverne så se videoerne på deres smartphone.

Brugen af IKT kunne udvides med, at eleverne også skal 'aflevere' en mundtlig besked. Dette kunne gøres ved, at eleverne 'indtaler' en besked til kundens telefonsvarer og afleverer det til underviseren, som en video evt. på YouTube.

Til sidst er der fælles opsamling og perspektivering, hvor vi spørger eleverne om 2 ting:

- Vurderer de, at beskederne er realistiske (praksisnære)
- Synes eleverne, at de er kommet tættere på målet? At vælge en hensigtsmæssig sprogbrug i en given situation

Hovedforløbet

Læringselement: Møder fra start til slut

Vi har beskrevet læringselementet således i Elevplan. Læringselementet varer 6 lektioner.

Materialer og opgaver

Materialer
Opgaver

Beskrivelse

Vi arbejder med mødet som arbejdsform i virksomheden, både når der skal træffe beslutninger og udvikles. Vi skal kigge på referatet som redskab til at fastholde god intern og eksternt kommunikation, i forhold til mødeformen.

Vi skal stifte bekendtskab med forskellige mødedeltagere.

Efter læringselementet har du set nye måde at udarbejde referater på, og hvad du skal være opmærksom på før, under og efter mødet.

Rediger Lav kopi Tilbage

UVM-fag	Målpinde og Delmålpinde	Periode
Kommunikation niveau Avanceret	6 Eleven kan tage forskellige referater og stå for mødetilrettelæggelse med fx mødeindkaldelser, bestilling af forplejning og bestilling af lokale.	01-07-16 -

Figur 13: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Møder fra start til slut"

Didaktiske valg og valg af IKT

Vi vil starte med at forklare, hvilke mødetyper vi vil arbejde med og hvorfor. Der er forskellige mål, formål og output afhængig af mødetyper. Vi ser forskellige videoer om møder, men det vil give god mening at bede eleverne se videoerne på forhånd, det vil spare tid.

Vi vil vise muligheder for at arbejde med referater kollaborativt dvs. at arbejde i det samme dokument på samme tid. Her vil Google Drev eller Office 365 være oplagte teknologier.

Eleverne skal også se andre muligheder f.eks. idéudvekslingsmøder, hvor Padlets er en mulig som elektronisk prioriteringsmatrix på Kaizen-tavle.

Endnu en mulighed er at lade eleverne skrive i en Wiki, så de afprøver samarbejde om en tekst, og hvornår de bør låse indholdet som led i virksomhedens kvalitetssikring.

Konklusion og perspektivering

Vores mål med denne opgave har været at finde ud af, hvordan digitale teknologier kan anvendes for at understøtte elevernes oplevelse af, at de lærer noget anvendeligt og noget nyt.

Vi er blevet klogere, fordi vi har taget os tiden til at blive enige om vores fælles forståelse af teoretiske begreber, f.eks. læring, transfer og differentiering, når vi har diskuteret, luftet de vildeste idéer, de mest nørdede teorier og de største uenigheder.

På **resultatsiden** ser vi følgende pointer:

- **Transfer er mulig:** De faktorer, der skal til for at skabe transfer, f.eks. differentiering, klare mål, skift mellem instruktion og opgaveløsning og projektstyret arbejde, kan vi relativt nemt praktisere. Vi er begunstiget af, at begreber som 'praksisnærhed' og 'autenticitet' faktisk giver mening for vores elever.
- **Transfer giver modstand:** Vores elevgruppe er differentieret. Det betyder, at de har forskellig forståelse og brug af IKT. Det påvirker deres oplevelse af, om det er nyt, og om det lærte kan anvendes - og om det er besværet værd at få det lært! Det kan være en overvindelse at oversætte privatlivets ureflekterede *surf og swipe* til en professionel administrativ kontekst eller en overvindelse at oversætte skoleundervisningens teknologi, arbejdsformer og læringsopfattelse til noget anvendeligt i praktikvirksomheden.
- **Transfer kræver, at vi eksperimenterer og laver evalueringsloop:** Vores undervisning er i konstant udvikling, og der vil løbende komme IKT-værktøjer, som vi skal tage stilling til. Nogle gange er det en lille justering, andre gange er det hele formålet for undervisningen, der er i spil, det kræver den helt store didaktiske og teknologiske ombygning.

På **perspektivsiden** ser vi følgende pointer:

- Vi har valgt at arbejde med 1 uge ud af 3 i de bundne specialefag. De didaktiske valg, vi har foretaget i kommunikationsugen, skal videreføres i de 2 sidste uger. Vi ser et perspektiv i, at eleverne fortsætter med at anvende de IKT-værktøjer til kommunikation, samarbejde og videndeling, som vi lærte dem på første uge.
- Office 365 er på trapperne. Dette giver os ændrede muligheder mht. fildeling, videndeling og kommunikation. Her skal vi være helt fremme i skoene.
- De IKT-værktøjer vi har nu muliggør 'blended learning', hvor underviser og elev ikke behøver at være sammen ift. sted og tid. Lige nu giver det mening, at vi åbner op for disse muligheder i forbindelse med fagprøvevejledning. Men vi skal tænke os rigtig godt om, både pædagogisk, didaktisk og praktisk, hvis vi udvider brugen af denne form. Ligeledes skal vi overveje, hvad arbejdsgiver vil tænke om undervisningen, hvis eleven sidder hjemme og modtager undervisning?

Hej, og det var bare, det vi ville sige

Anders, Ina & Birgitte

Figurliste

Figur 1: Fire faktorer, der fremmer motivation og læring	5
Figur 2: Den e-didaktiske overvejelsesmodel.....	5
Figur 3: Tranfer går begge veje.....	7
Figur 4: Centrale elementer i transferprocesser	8
Figur 5: Eleverne opnår målet på forskelligt tidspunkt	10
Figur 6: Det betyder eleverne ikke alle har gode oplevelser.....	10
Figur 7: Hvordan vi løser det	11
Figur 8: Opbygningen uddannelsen kontor med specialet administration.....	12
Figur 9: Opbygningen af skoleperioden "Kommunikation"	13
Figur 10: H. Søgaard, Inspireret af TPACK / tpack.org.....	13
Figur 11: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Kommunikation - Vælg rigtigt"	15
Figur 12: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Fra mundtlige til skriftlige beskeder"	16
Figur 13: Udklip fra Elevplan med Læringselementet "Møder fra start til slut"	17

Kilder

- Andersson, John; Andresen, Hanne m.fl.: *Byg din egen erhvervsuddannelse*, Uddannelsesstyrelsen 1998
- Center for ungdomsforskning: *Læring der rykker. Læring motivation og deltagelse - set fra elever og studerendes perspektiv*, 2014
- Fisker, Birgitte: *Elektronisk uddannelsesplanlægning på Administrationsspecialet*, Undervisningsministeriet 2005 https://fou.emu.dk/offentlig_download_file.do?id=124200
- Gynther, Karsten: *Didaktik 2.0. Læremiddelkultur mellem tradition og innovation*, København, Akademisk Forlag 2010
- Ikt og Transfer i EUD #1 januar 2016, Professionshøjskolen Metropol 2016
- Illeris, Knud: *Læring*, Roskilde, Roskilde Universitetsforlag 2006
- Kjær, Nina Kanstrup: *Udvidet skriftlig kommunikation*, Forlaget 94 2015
- Knudsen, Hans Jørgen: *Differentiering gennem anvendelse af IKT*, Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Professionshøjskolen Metropol 2012
- Kristensen, Britta og Hansen, Anders Klostermann: *Menneske først*, Eksamensopgave Voksenunderviser uddannelsen, KDAS 1999
<http://klostermann.dk/media/1010/menneske-foerst-2011.pdf>
- Larsen, Jette: *Vinkler på erhvervspædagogikken - en antologi til diplomuddannelsen*, Odense, Erhvervsskolernes Forlag 2012
- Pasgaard, Niels Jakob: *e-Didaktiske Overvejelsesmodel*, @ventures/eVidenCenter 2010
- Svejgaard, Karin Løvenskjold: *Talentudvikling i lyset af differentiering, hvad er mulighederne*, PowerPoint fra Temadag – Gennemførelse af talentudvikling.
<http://www.emu.dk/modul/temadag-%E2%80%93-gennemf%C3%B8relse-af-talentudvikling> 2016
- Teknologisk Institut: *Talentvejen*, Teknologisk Institut 2013
- Undervisningsministeriet: *Strategi for den digitale erhvervsuddannelse*, Undervisningsministeriet 2015
- Wahlgreen, Bjarne: *Transfer mellem uddannelse og arbejde*, Nationalt Center for Kompetenceudvikling 2009

Hovedforløbet

Caseoplæg

I (en gruppe på 1-3 personer) har arvet virksomheden Møller-Jensen A/S under forudsætning af, at I viderefører virksomheden. I de 3 måneder I har arbejdet i virksomheden, har I skrevet gule Post-IT's med jeres observationer – se næste side.

Møller-Jensen blev stiftet i 1953 og har oplevet både opgangs- og nedgangstider. Nu er der ca. 25 ansatte, og virksomheden har måttet sige farvel til 10 medarbejdere inden for det sidste år. Møller-Jensen sælger ikke til private, kun til andre virksomheder. Virksomheden er beliggende i et industrikvarter i Greve.

På grund af den generelle økonomiske afmatning i samfundet og branchen i særdeleshed, er det nødvendigt at tænke nyt: Virksomheden har akut mangel på kapital.

I har kontakt til Familiefonden Larsen, Fisker og Klostermann, som måske er interesseret i at skyde kapital i virksomheden, og I nu modtaget et brev fra fonden.

På skoleopholdets sidste dag skal I mødes med familiefonden og fremlægge hvilke nye tiltag, I vil sætte i værk for at føre virksomheden videre. Senest denne dag skal familiefonden have en skriftlig redegørelse samt et følgebrev. Se tidspunkt i Elevplan.

Den skriftlige redegørelse

Målgruppen for den skriftlige redegørelse er Familiefonden, se brevet.

Den skriftlige redegørelse skal være udformet som en sammenhængende tekst, der kan læses, uden at man har set dette oplæg.

Brug jeres egne observationer på næste side.

Aflevering:

- Første dag kl. 13 skal I aflevere i Elevplan en kort beskrivelse af, hvilken branche og virksomhedstype I har valgt.
Eksempelvis: "Vi er en handelssvirksomhed der sælger vandhaner til danske byggemarkeder og køber dem i Kina".
- Den skriftlige redegørelse skal afleveres næstsidste eftermiddag senest kl 14.10 i Elevplan, som en samlet pdf. Desuden afleveres 2 eksemplarer til underviseren.
- Efter præsentationen skal I aflevere jeres PowerPoint i Elevplan.

Præsentation

Sidste dag skal I præsentere jeres projekt for hele klassen og konsulenterne.

- 1-mands grupper får 15 min
- 2-mands grupper får 20 min
- 3-mands grupper får 25 minutter

Ud af tiden der er sat af, skal mindst 5 min gå til spørgsmål og kommentarer

Der bliver udpeget opponenetgrupper, som skal have læst opgaverne på forkant.

Til:
Møller-Jensen A/S
Broager 27
2670 Greve

Angående: Finansiell støtte

Vi bekræfter hermed, at vi kommer på besøg hos Møller-Jensen A/S for at få yderligere information om jeres fremadrettede overvejelser om virksomhedens fremtid.

Vi sender vores forventninger til indhold af den skriftlige redegørelse, som vi skal modtage forud for vores kommende besøg. Punkterne forventer vi selvfølgelig uddybet under selve mødet. Punkterne er, som følger:

Vi anser alle punkterne for lige vigtige og forudsætter, at alle punkterne tager udgangspunkt virksomhedens målsætning.

Vi ser frem til at modtage den skriftlige redegørelse og til at komme på besøg hos jer.

Vi ser frem til et konstruktivt og givtigt møde, så vi kan tage stilling til et evt. fremtidigt samarbejde.

Med venlig hilsen

På bestyrelsens vegne

Kaj Larsen
sekretariatsleder

Observationer fra Møller-Jensen A/S

De ansatte er meget stolte over at være ansat hos Møller-Jensen A/S og mange af dem har holdt 25 års jubilæum.

Mange af dem kan ikke forklarer hvad virksomheden laver.

Hjemmesiden er ikke blevet opdateret siden 2007

Ingen i virksomheden har helt styr på hvem, der arbejder med hvilke arbejdsopgaver og hvem der er ansvarlig...

Der er et skævt forhold mellem dem, der tjener penge til virksomheden og dem der skal have løn

De sidste 3 elever har sagt op i prøvetiden

Dokumenter, der kommer fra Møller-Jensen A/S, har meget forskelligt grafisk udtryk og er skrevet i et meget forskelligt sprog afhængig af afdeling og person

Papirer/opgaver bliver flyttet mange gange frem og tilbage mellem de samme medarbejdere

Købsfakturaer bliver væk i forbindelse med godkendelse

Det er meget tilfældigt hvem, og hvornår der svarer på mails til virksomheden

Nogen medarbejdere bruger uforholdsvist meget tid på private ting (Facebook, mobilen mv.), mens andre knokler for, at tingene bliver færdige til tiden.

Kunder får fat på forskellige medarbejdere hver gang de kontakter virksomheden, og medarbejderen ved ikke, hvad der blev sagt/aftalt sidst...

Nogen medarbejdere mener, virksomheden burde være socialansvarlig og miljøbevidst, mens andre mener det vigtigste er bundlinjen. Alle handler efter deres egen mening...

Medarbejderne er meget uenige om, hvornår det er godt nok...

Nogen laver noget, som de er dårlige til, mens andre keder sig og er gode til det...

Case: Udarbejd din egen logistik-Wiki

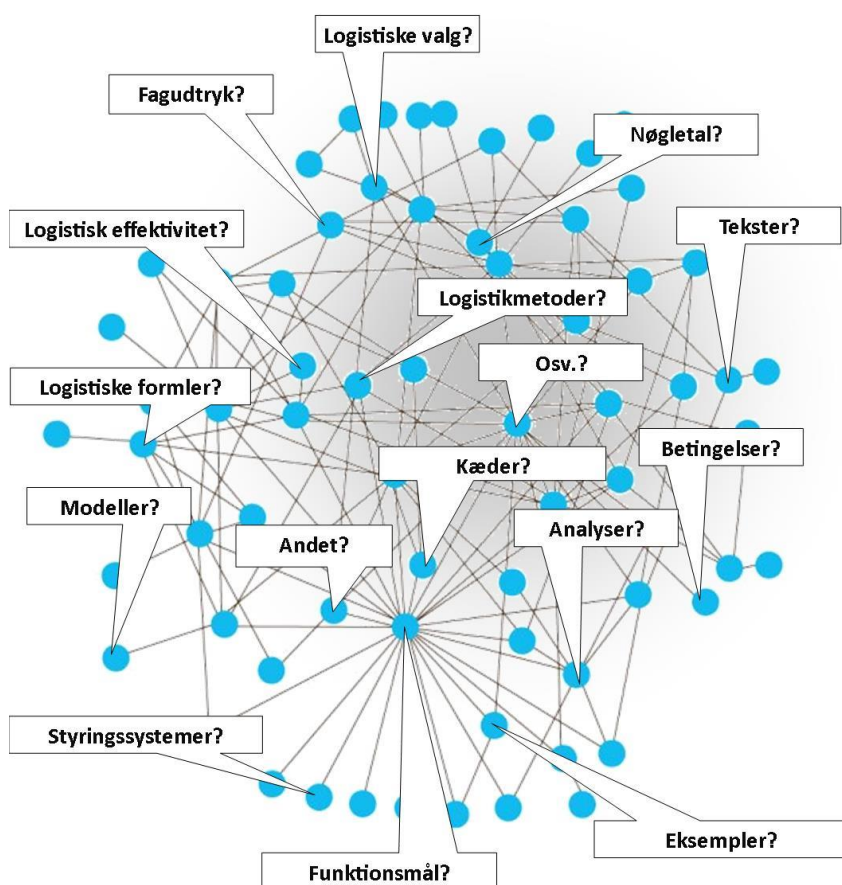
Formålet med casen

Logistik er kunsten og videnskaben at håndtere og styre procedurer for varer, energi, information og andre ressourcer, så omkostningseffektivt gennem virksomheden som muligt – fundamentet for at kunne forstå sammenhængene, er, at du kender fagområdet terminologi og begrebsverden. Derfor er formålet, at du kan beskrive:

- Aktiviteter og procedurer, som opstår, når en vare eller en tjenesteydelse skal gennem virksomheden
- Hvordan sammenhængene skaber værdi for kunden
- At sammenhængene kræver samarbejde mellem virksomhedens medarbejdere og afdelinger for at skabe optimalt og effektivt flow

Hvad skal Logistik-Wiki indeholde?

Den kan indeholde de områder, som er vist på tegningen nedenfor

Hovedforløbet

Gruppestørrelse?

Casen kan udarbejdes i grupper af 1 – 3 personer.

Når du arbejder med Wiki, skal du huske, at

- Hver side indeholder forklaring på ét ord eller begreb. Siden kan også indeholde grafer, illustrationer, henvisninger til andre sider og meget andet
- En side indeholder ord, som linker til sider, som hedder det samme som ordene, som igen linker til... En Wiki er et stort netværk, som binder informationer sammen på kryds og tværs
- Hver gang du retter, tilføjer eller sletter tekst, oprettes en revisionshistorik. Denne historik kan du altid se på din Wiki
- Lav først linket, og herefter siden ved at klikke på dit link

Sådan kommer du i gang

- Du opretter din Wiki-profil på <http://www.wikispaces.com/> og vælger 'EDUCATION' og herefter 'TEACHER'
- Du kan bruge din skole e-mailadresse. Den er dit Unilogin efterfulgt af @uv.khs.dk

Aflevering

- I elevplan på kursets sidste dag skal du aflevere et word-dokument, som indeholder login-oplysninger til din Wiki